

ពិធីបើកយុទ្ធនាការ «អន្ទាក់សូន្យ» ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិកម្ពុជា

សេចក្តីប្រកាសសារព័ត៌មានរួម

រាលដាលភិបាល និងអង្គការដែលគួរឱ្យស្រឡាញ់សំរាប់វិស្វកម្មស្ថាប័នមួយចំនួន អន្ទាក់នៅកម្ពុជា

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២៖ ធនធានសត្វព្រៃរបស់ប្រទេសកម្ពុជាកំពុងប្រឈមនឹងហានិភ័យខ្ពស់ដោយសារ វិបត្តិនៃការបរបាញ និងការដាក់អន្ទាក់ដែលបាន និងកំពុងកើតឡើងបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់ និងជួញដូរសត្វព្រៃដោយខុស ច្បាប់។ ប្រសិនបើគ្មានវិធានការបន្ទាន់ទេនោះ កម្ពុជានឹងប្រឈមនឹងការបាត់បង់ធនធាន សត្វព្រៃរបស់ខ្លួនដែលមានតម្លៃមិនអាច កាត់ថ្លៃបានជាសកលក្នុងពេលអនាគតខាងមុខ។ ដើម្បីដោះស្រាយវិបត្តិនេះ ស្ថាប័ននៃរាជរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ និងអង្គការអន្តរ ជាតិជាដៃគូក្នុងវិស័យបរិស្ថានបានមករួមគ្នានៅថ្ងៃនេះដើម្បីបើកយុទ្ធនាការអន្ទាក់-សូន្យ នៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិកម្ពុជា។ គោលដៅចម្បងនៃយុទ្ធនាការនេះ គឺការឈានទៅលុបបំបាត់ការប្រើអន្ទាក់គ្រប់ប្រភេទក្នុងតំបន់ការពាររបស់កម្ពុជា។

ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ក្រសួងបរិស្ថាន និងស្ថាប័នអង្គការដៃគូរបស់ខ្លួនបានដកអន្ទាក់សរុបចំនួន ៦១.៦១១ អន្ទាក់ ចេញពីតំបន់ ការពារធម្មជាតិចំនួន ៧២ និងច្រករបៀងដីចម្រុះផ្សេងៗទៀតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ជាមធ្យម ក្នុងមួយឆ្នាំមានអន្ទាក់សរុបចំនួន ប្រមាណជាង ៤០.០០០ ត្រូវបានដកចេញពីតំបន់ការពារធម្មជាតិទាំងនេះ។

វិបត្តិអន្ទាក់មិនមែនកើតឡើងតែនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានោះទេ។ យោងតាមរបាយការណ៍ឆ្នាំ២០២០របស់អង្គការ WWF ដែល មានចំណងជើងថា «ភាពស្ងប់ស្ងៀមនៃអន្ទាក់៖ វិបត្តិអន្ទាក់នៃអាស៊ីអាគ្នេយ៍» អន្ទាក់រាប់លានត្រូវបានគេប៉ាន់ប្រមាណថាមាន វត្តមាននៅក្នុងតំបន់ការពារនៃប្រទេសមួយចំនួនផ្សេងទៀតក្នុងតំបន់ ដូចជានៅក្នុងប្រទេសឡាវ វៀតណាម ម៉ាឡេស៊ី និង ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី។

ឯកឧត្តម នេត្រ កត្រា រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងបរិស្ថាន បានមានប្រសាសន៍ក្នុងពិធីបើកយុទ្ធនាការដែលឯកឧត្តមដឹកនាំរៀបចំ ថា៖ «វាជាការចាំបាច់ត្រូវរៀបចំនូវវិធានការពហុវិស័យដែលនឹងជាចលករដ្ឋប្រឹក្សាការផ្លាស់ប្តូរដើម្បីបញ្ចប់វិបត្តិអន្ទាក់ និងការជួញ ដូរសត្វព្រៃខុសច្បាប់ នៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា។»

អន្ទាក់សម្លាប់ដោយមិនរើសមុខឡើយរាប់ចាប់ពីពពួកសត្វអណ្តើក រហូតដល់សត្វដំរី ពពួកពានរ ក៏ដូចជាសត្វស្លាប គឺសុទ្ធសឹង ទទួលរងគ្រោះថ្នាក់ដោយអន្ទាក់ទាំងអស់។ សត្វព្រៃដែលបានជាប់អន្ទាក់ហើយត្រូវចុះថមថយកម្លាំងអស់រយៈពេលជាច្រើនថ្ងៃ មុនឈានដល់ការស្លាប់ដោយសារមានរបួស ខ្វះទឹក ឬការអត់អាហារ។ អន្ទាក់គឺជាកត្តារួមចំណែកដ៏ធំមួយដល់ភាពផុតពូជនៃ សត្វខ្លាំងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងជាកត្តារួមចំណែកដ៏ចម្បងមួយនៃការធ្លាក់ចុះដីគួរឲ្យកត់សម្គាល់នៃចំនួនសត្វខ្លាខិន។ នៅកម្ពុ ជា សត្វខ្លាំង ទន្សោង ប្រើស និងសត្វក្រចកជើងចំពាមច្រើនប្រភេទទៀតកំពុងរងការគំរាមកំហែង និងប្រឈមនឹងការផុតពូជ ដោយសារតែវិបត្តិអន្ទាក់នេះ។ រីឯសត្វត្នាត និងសត្វត្រយងយក្សដែលសុទ្ធសឹងជាប្រភេទសត្វស្លាបរងគ្រោះថ្នាក់ដ៏ធំផុតពូជបំផុត ក៏រងគ្រោះដោយវិបត្តិអន្ទាក់នេះ និងការបំពុលផងដែរ។

ឯកឧត្តមរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងបរិស្ថានបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «អន្ទាក់ច្រើនប្រភេទទាំងនេះមានតម្លៃថ្នាំប្រយោជន៍បានគេធ្វើឡើងពីខ្សែគោ ឬខ្សែកាបក្នុងចំនួនដ៏ច្រើនឥតគណនាសម្រាប់ដាក់ចាប់ និងសម្លាប់សត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទដោយមិនរើសមុខឡើយ ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងប្រភេទសត្វសំខាន់ៗជាសកល ដែលរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូបាននិងកំពុងធ្វើការរួមគ្នាយ៉ាងសកម្មដើម្បីការពារឲ្យនៅស្ថិតស្ថេរគង់វង្ស»។

អន្ទាក់មិនត្រឹមតែធ្វើឲ្យសត្វព្រៃបាត់បង់ពីទីជម្រកព្រៃធម្មជាតិប៉ុណ្ណោះទេ តែវាថែមទាំងបង្កើនហានិភ័យនៃការចម្លងប្រភេទជំងឺពីសត្វទៅមនុស្សផងដែរ។ អ្នកដែលដាក់អន្ទាក់ អ្នកលក់ និងអ្នកបរិភោគសាច់សត្វព្រៃសុទ្ធសឹងជាអ្នកដែលប្រឈមទៅនឹងហានិភ័យនៃការចម្លងនេះ។

ពិធីបើកយុទ្ធនាការនាថ្ងៃនេះ បានផ្តល់នូវឱកាសដ៏ល្អមួយសម្រាប់គ្នាអង្គុយសំខាន់ៗនៅក្នុងជួររដ្ឋាភិបាលក៏ដូចជាដៃគូទាំងអស់ដើម្បីពិភាក្សាស្វែងរកវិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងកត្តាគំរាមកំហែងនានាចំពោះជីវិតសត្វព្រៃនៅកម្ពុជា និងសុខភាពសាធារណៈ ហើយនឹងរួមគ្នាឈានទៅបញ្ចប់វិបត្តិអន្ទាក់នៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ។ តំណាងជាន់ខ្ពស់មកពីក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងទេសចរណ៍ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ព្រមទាំងតំណាងមកពីរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិបានចូលរួមនាថ្ងៃនេះក្នុងការបើកយុទ្ធនាការ និងបានរួមគ្នាប្តេជ្ញាចិត្តគាំទ្រដល់គោលដៅដែលយុទ្ធនាការបានកំណត់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការដោះស្រាយបញ្ហាសំខាន់របស់ជាតិ។

ក្នុងកិច្ចប្រជុំ **លោក នុប សុធុនវិសុទ្ធ** ប្រធាននាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវផ្សព្វផ្សាយនិងបណ្តុះបណ្តាលច្បាប់ក្នុងវិស័យព្រហ្មទណ្ឌនៃក្រសួងយុត្តិធម៌បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ថ្ងៃនេះយើងបានប្តេជ្ញាចិត្តរួមគ្នាដើម្បីការពារអនាគតប្រជាជន និងការរស់រានរបស់សត្វព្រៃកម្ពុជា»។ លោកបានបន្ថែមទៀតថា៖ «អន្ទាក់ និងការជួញដូរសត្វព្រៃបង្កការគំរាមកំហែងយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់សុខភាពយើងបរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ច។ ការរួមគ្នារវាងក្រសួងពាក់ព័ន្ធទាំងអស់បង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តសហការរួមគ្នាក្នុងការបញ្ចៀសការបាត់បង់ជីវៈចម្រុះ និងទប់ស្កាត់ហានិភ័យចំពោះសុខភាពសាធារណៈកុំឱ្យកើតឡើងនៅថ្ងៃអនាគត»។

នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំនេះដែរ **លោក វេជ្ជបណ្ឌិត ឃី សេងឡឿន** អនុប្រធាននាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លងនៃក្រសួងសុខាភិបាល បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះគោលការណ៍សុខភាពតែមួយបានស្តែងចេញនូវសារៈរបស់វាកាន់តែខ្លាំងឡើង»។ លោកបានបន្ថែមថា៖ «គោលការណ៍សុខភាពតែមួយជាវិធីសាស្ត្រសុខាភិបាលដែលនឹងធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវគុណភាពនៃសុខភាពសាធារណៈតាមរយៈការបញ្ចូលចំណេះដឹងស្តីពីទំនាក់ទំនងរវាងមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថានរបស់យើង។ ការអនុវត្តវិធានការសុខភាពតែមួយមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការពារសុខភាពសាធារណៈពីហានិភ័យនៃការឆ្លងជំងឺពីសត្វទៅមនុស្សនាពេលអនាគត» ។ លោកបានអំពាវនាវថា៖ «យើងត្រូវតែធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីបញ្ចៀសការទិញ ការលក់ ការដឹកជញ្ជូនបរិភោគនិងប្រើប្រាស់ប្រភេទសត្វព្រៃដែលមានហានិភ័យខ្ពស់អាចបង្កការចម្លងជំងឺពីសត្វទៅមនុស្ស»។

អង្គការអន្តរជាតិដៃគូរួមមាន អង្គការមូលនិធិសាកលសម្រាប់ធម្មជាតិ (WWF) អង្គការសមាគមអភិរក្សសត្វព្រៃ (WCS) អង្គការអភិរក្សអន្តរជាតិ (CI) អង្គការជីវិតធម្មជាតិ BirdLife អង្គការ Fauna & Flora International (FFI), និងអង្គការ Wild Earth Allies បានរួមគ្នាប្តេជ្ញាចិត្តគាំទ្រយុទ្ធនាការដ៏សំខាន់មួយនេះផងដែរ។

លោក សេង ឆៀង នាយកអង្គការ WWFកម្ពុជា បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «គឺពេលឥឡូវនេះហើយជាពេលវេលាសម្រាប់យើងធ្វើសកម្មភាពរួមគ្នាក្នុងការរៀបចំ និងដាក់ចេញនូវវិធានការថ្មីៗសម្រាប់ជំនួយសម្រាប់ជំនួយសម្រាប់យើងធ្វើឲ្យឆ្លើយតបទៅនឹងកត្តាចំងងៗជាឫសគល់នៃការធ្លាក់ចុះ និងការជួញដូរសត្វព្រៃ និងដើម្បីឈានទៅស្តារធនធានធម្មជាតិកម្ពុជាឡើងវិញ»។

លោកបណ្ឌិត កែន សេរីរដ្ឋា នាយកកម្មវិធីប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា នៃអង្គការ WCS បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «យើងប្តេជ្ញាគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការចាត់វិធានការបន្ទាន់ និងម៉ឺងម៉ាត់ក្នុងការទប់ស្កាត់ការដាក់អន្ទាក់សត្វព្រៃ តាមរយៈ

អន្តរាគមន៍របស់យើងក្នុងការកាត់បន្ថយការដាក់អន្ទាក់ និងដោយលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីផលវិបាកដ៏អាក្រក់ ដែលអាចកើតចេញពីទង្វើខុសច្បាប់នេះចំពោះសត្វព្រៃកម្ពុជា និងសុខភាពរបស់យើង»។

បន្ទាប់ពីពិធីបើកយុទ្ធនាការថ្ងៃនេះនៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ យុទ្ធនាការនៅថ្នាក់ខេត្តនឹងប្រព្រឹត្តទៅជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីធានាថាសាធារណៈជននឹងទទួលបាននូវព័ត៌មាន និងយល់ដឹងអំពី ការគំរាមកំហែងដែលបង្កឡើងដោយការដាក់អន្ទាក់ ភាពចាំបាច់នៃការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ដោយប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងតំបន់ការពារ សារៈសំខាន់នៃការកាត់បន្ថយតម្រូវការសាច់សត្វព្រៃ ព្រមទាំងការសហការរួមគ្នារវាងអាជ្ញាធរអនុវត្តច្បាប់នៅថ្នាក់ខេត្តដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការដាក់អន្ទាក់ និងការជួញដូរសត្វព្រៃខុសច្បាប់។

លោក Jeremy Parker នាយកប្រតិបត្តិប្រចាំអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក នៃអង្គការ FFI បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ការដាក់អន្ទាក់ចេញពីព្រៃតែមួយមុខគឺមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ។ យើងត្រូវតែបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់មូលដ្ឋាន ព្រមទាំងពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបន្ថែមទៀតក្នុងជម្រុញការទប់ស្កាត់ការដាក់អន្ទាក់ឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព ខណៈចាត់វិធានការដើម្បីកាត់បន្ថយតម្រូវការសាច់សត្វព្រៃដែលជាកត្តានាំឱ្យមានវិបត្តិអន្ទាក់នេះ»។

លោកបណ្ឌិត Jackson Frechette នាយកកម្មវិធីនៃមហាតំបន់មេគង្គនៃអង្គការ CI បាននិយាយថា៖ «វានៅទាន់មិនយឺតពេលទេក្នុងការរួមគ្នាដើម្បីធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់មួយជារដ្ឋមាន ប៉ុន្តែយើងត្រូវតែចាប់ផ្តើមកិច្ចការនេះនាពេលឥឡូវនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ទាំងអស់ក្នុងការចាត់វិធានការអភិរក្សរួមគ្នាបន្ទាន់ដើម្បីអភិរក្សធនធានព្រៃឈើ និងស្ថាពរធនធានជីវចម្រុះឡើងវិញ»។

លោក ទុយ សេរីវឌ្ឍនា នាយកកម្មវិធីនៃអង្គការ Wild Earth Allies Cambodia បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «យើងកំពុងអំពាវនាវឱ្យមានការរៀបចំនូវវិធីសាស្ត្រថ្មីៗប្រសើរជាងមុនក្នុងការគ្រប់គ្រង ប្រើប្រាស់ និងបែងចែកធនធានធម្មជាតិដោយប្រសិទ្ធភាពដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ព្រមទាំងបង្កើតលំហូរយសម្រាប់មនុស្ស និងធម្មជាតិអាចរស់នៅជាមួយគ្នាដោយភាពសុខដុមរមនា»។

វាជាការចាំបាច់ត្រូវចាត់វិធានការបន្ទាន់ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងការគំរាមកំហែងដ៏ធ្ងន់ធ្ងរមួយនេះចំពោះសត្វព្រៃ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងសុខភាពសាធារណៈ។ វាជាការចាំបាច់ត្រូវមានការវិនិយោគបន្ថែមទៀតក្នុងការបង្កើនការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ការអភិរក្សធនធានសត្វព្រៃ និងទីជម្រកធម្មជាតិឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពថែមទៀត។

លោក ម៉ឺ វ៉ាន់ស័ក្តិ នាយកប្រតិបត្តិនៃអង្គការ NatureLife (BirdLife in Cambodia) បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ពេលនេះសំខាន់ជាងពេលណាៗទាំងអស់ យើងត្រូវប្រាប់សាធារណៈជនឱ្យដឹងពីហេតុប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃការបរិភោគសាច់សត្វព្រៃចំពោះសុខភាពរបស់ពួកគេ ហើយយើងត្រូវបញ្ជាក់ដំហិររបស់យើងក្នុងការពង្រឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីបញ្ចប់វិបត្តិអន្ទាក់ និងប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការជួញដូរសត្វព្រៃខុសច្បាប់សម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់មនុស្ស និងធម្មជាតិ ទាំងក្នុងជំនាន់បច្ចុប្បន្ន និងអនាគត»។

ក្រសួងបរិស្ថានសូមអំពាវនាវដល់ប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ឱ្យបញ្ឈប់ការទទួលទានសាច់សត្វព្រៃ និងជារវាងផលិតផលពីសត្វព្រៃដទៃទៀតជាដាច់ខាត។ **ឯកឧត្តម នេត្រ ព្រឺណា** បានអំពាវនាវថា៖ «យើងខ្ញុំសូមអំពាវនាវយ៉ាងទទួចដល់ប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាឱ្យនិយាយថាទេចំពោះសាច់សត្វព្រៃ និងចូលរួមក្នុងសកម្មភាពអភិរក្សធនធានធម្មជាតិរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឱ្យនៅស្ថិតស្ថេរគង់វង្ស»។

គួរអង្គពាក់ព័ន្ធទាំងអស់បានរំពឹងទុកថា យុទ្ធនាការនេះនឹងដឹកនាំឱ្យឈានទៅដល់ការពិនិត្យឡើងវិញ និងវិសោធនកម្មច្បាប់ពាក់ព័ន្ធនានាទាក់ទងទៅនឹងការដាក់ទោសចំពោះការកាន់កាប់អន្ទាក់ និងការប្រើសត្វព្រៃនៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ការបង្កើតឱ្យមានអង្គការអនុវត្តច្បាប់ចម្រុះនៅថ្នាក់ខេត្តទទួលបន្ទុកការប្រឆាំងនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មសត្វព្រៃ និងការអនុម័តយកវិធានការបង្ការដែល

បានណែនាំដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោកកាលពីខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ ស្តីពីហានិភ័យសុខភាពសាធារណៈពាក់ព័ន្ធនឹងការលក់សត្វព្រៃរស់សម្រាប់ជាអាហារ និងការបរិភោគសាច់សត្វព្រៃ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទង៖

ឯកឧត្តម នេត្រ ត្រក្រា រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងបរិស្ថាន

០១២ ៤៨៣ ២៨៣

ឬលេខាធិការដ្ឋាននៃយុទ្ធនាការ«អន្ទាក់សូន្យ»

លោក ទេព អស្មារិទ្ធ

០១២ ៩៥៧ ៩១៩

តំណសម្រាប់រូបភាព៖ <https://bit.ly/3IHNGhW>